

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΠΕΤΕΙΟΙ: ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ ΜΗ ΒΙΑΣ.

ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ: ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1828: Το Γαλλικό Εκστρατευτικό Σώμα εκδιώκει τα τελευταία τουρκοαιγυπτιακά στρατεύματα του Ιμπραήμ από την Πελοπόννησο.

1836: Ο Δαρβίνος επιστρέφει στην Αγγλία, μετά από ένα πενταετές ταξίδι για την αναζήτηση στοιχείων, που τον βοήθησαν στη διατύπωση της θεωρίας της φυσικής επιλογής.

1941: Η ναζιστική Γερμανία ξεκινά επιθετική ενέργεια για να καταλάβει τη Μόσχα. (Επιχείρηση Μπαρμπαρόσα)

1947: Η διεθνής ομοσπονδία αυτοκινήτου καθιερώνει αγώνες στην κατηγορία της Φόρμουλα 1.

1968: Η σφαγή του Τλατέλοκο. Δέκα ημέρες πριν από την τελετή έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων του Μεξικού, 10.000 άτομα διαδηλώνουν ενάντια στους αγώνες. Κατά τη διάρκεια των επεισοδίων με την αστυνομία που ξεσπούν, σκοτώνονται 260 άτομα και τραυματίζονται 1200.

1990: Προφυλακίζεται ο πρώην υπουργός του ΠΑΣΟΚ Αγαμέμνων Κουτσόγιωργας, κατηγορούμενος για το σκάνδαλο Κοσκωτά.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1847: Σεργκέι Νετσάγιεφ, ρώσος μηδενιστής και τρομοκράτης. (Θαν. 21/11/1882) 1904: Γκράχαμ Γκριν, άγγλος συγγραφέας. (Θαν. 3/4/1991)

1940: Παντελής Βούλγαρης, έλληνας σκηνοθέτης του κινηματογράφου.

ΘΑΝΑΤΟΙ

1804: Νικολά Ζοζέφ Κινιό, γάλλος στρατιωτικός μηχανικός, δημιουργός του πρώτου αυτοκινήτου στον κόσμο, ένα ατμοκίνητο τρίκυκλο του 1769. (Γεν. 26/2/1725)

1906: Αναστάσιος Χρηστομάνος, χημικός, από τους θεμελιωτές της Χημείας στην Ελλάδα. (Γεν. 8/3/1841)

1909: Θεόδωρος Ράλλης, ζωγράφος, από τους κυριότερους εκπροσώπους του οριενταλισμού.

Επιχείρηση Μπαρμπαρόσα

Με την κωδική ονομασία Επιχείρηση Μπαρμπαρόσα (Unternehmen Barbarossa στα γερμανικά) έμεινε στην ιστορία η εισβολή των Γερμανών στη Σοβιετική Ένωση, κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Μπαρμπαρόσα (Κοκκινογέννης στα ιταλικά) ήταν το προσωνύμιο του αυτοκράτορα της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας Φρειδερίκου Α', ο οποίος ηγήθηκε των Σταυροφορών τον 12ο αιώνα.

Η Επιχείρηση Μπαρμπαρόσα ξεκίνησε στις 22 Ιουνίου του 1941 και διήρκεσε έως τις 7 Ιανουαρίου 1942, όταν τα γερμανικά στρατεύματα εγκλωβίστηκαν από τον ρωσικό χειμώνα. Ήταν πρελούδιο των πολεμικών επιχειρήσεων στο Ανατολικό Μέτωπο. Την άνοιξη του 1941 η Ναζιστική Γερμανία ήταν κυρίαρχη σχεδόν όλης της Ηπειρωτικής Ευρώπης. Στα ανατολικά της σύνορα με τη Σοβιετική Ένωση επικρατούσε ασυνήθιστη ηρεμία, χάρη στο Σύμφωνο Ρίμπεντροπ - Μολότοφ του 1939, που ρύθμιζε τις σχέσεις της με τη μεγάλη γείτονα και ιδεολογική της αντίπαλο. Στο μυαλό, όμως, του Χίτλερ, βρισκόταν μια επίθεση εναντίον της Σοβιετικής Ένωσης για ιδεολογικούς και πρακτικούς λόγους. Οι Ναζί θεωρούσαν τους Σλάβους κατώτερη φυλή, που άξιζε να είναι υποτέλης στους Αρείους, ενώ επιζητούσαν τον ζωτικό χώρο που εξασφάλιζε η ακανθή χώρα με το πλούσιο υπέδαφος. Ο Χίτλερ και οι επιτελείς του πίστευαν ότι θα κάνουν περίπατο στη Ρωσία και μέχρι την έλευση του χειμώνα θα επιτύχαναν την κατάληψη της Μόσχας και την πτώση του μισοπού κομμουνιστικού καθεστώτος. «Δεν έχουμε παρά να χτυπήσουμε την πόρτα και όλο το σάπιο οικοδόμημα θα καταρρεύσει» είπε ο Χίτλερ σε συνεργάτες του. Ο Φύρερ υπολόγιζε στην καλολαδωμένη μηχανή του γερμανικού στρατού, που εκείνη την εποχή δεν είχε αντίπαλο και στην τεχνολογική του υπεροχή. Και πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα της ανωτερότητάς του από τη σαρωτική του προέλαση και την κατάληψη της Γαλλίας δεν θα μπορούσε να επικαλεσθεί.

Αφού μελέτησαν την αποτυχημένη εκστρατεία του Μεγάλου Ναπολέοντα στη Ρωσία το 1812, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η εκστρατεία κατά της Ρωσίας θα εκδηλωνόταν από τρία σημεία, με αντικειμενικό στόχο την κατάληψη της Μόσχας. Ο Χίτλερ κινητοποίησε μια πολεμική μηχανή που όμοιά της δεν είχε δει ο κόσμος μέχρι τότε: 3.700.000 στρατιώτες, 2.600 τανκς, 7.000 πυροβόλα και 2.700 αεροπλάνα. Ο Στάλιν, παρά τις εισηγήσεις των επιτελών του, πίστευε μέχρι το τέλος ότι οι Γερμανοί θα τιμήσουν την υπογραφή τους και δεν θα επιτεθούν. Η επίθεση της Βέρμαχτ, που αποδείχθηκε σωτήρια για τη Μεγάλη Βρετανία, εκδηλώθηκε με τρεις στρατιές στις 3:15 το πρωί της 22ας Ιουνίου 1941, με τη δικαιολογία ότι ο Κόκκινος Στρατός ετοιμαζόταν να επιτεθεί στη Γερμανία. Η Βόρεια Στρατιά υπό τον στρατάρχη Βίλχελμ Ρίτερ φον Λιμπ εξόρμησε από την Ανατολική Πρωσία προς τα Βαλτικά Κράτη με αντικειμενικό σκοπό το Λένινγκραντ. Η Νότια Στρατιά υπό τον Γκερντ φον Ρούντστεντ εισέδωσε από τη Νό-

Ρώσοι αιχμάλωτοι πολέμου έξω από το Μινσκ

τια Πολωνία στην Ουκρανία με στόχο το Κίεβο. Η Κεντρική Στρατιά υπό τον στρατάρχη Φέντορ Φον Μπoc και με τα περίφημα τεθωρακισμένα του Χάιντς Γκουντέρμαν θα αναλάμβανε στην επίθεση κατά της Μόσχας. Το πλάτος του μετώπου ανερχόταν σε 2.900 χιλιόμετρα. Η εισβολή στη Σοβιετική Ένωση ήταν να εκδηλωθεί στα μέσα Μαΐου, αλλά αναβλήθηκε εξαιτίας της καθυστερημένης άφιξης της άνοιξης στη Ρωσία τη χρονιά εκείνη, αλλά και των στρατιωτικών επιχειρήσεων στα Βαλκάνια. Οι Γερμανοί χρειάστηκαν περίπου δύο μήνες για να καθυποτάξουν την Ελλάδα.

Η Γερμανική εισβολή αιφνιδίασε απόλυτα τη σοβιετική ηγεσία. Ο Κόκκινος Στρατός στα αρχικά στάδια της επίθεσης αποδείχθηκε εύκολη λεία για τους εμπειροπόλεμους άνδρες της Βέρμαχτ, παρότι αντιπαρατάξε περίπου 2.900.000 άνδρες, 12.000 τανκς και 8.000 αεροπλάνα. Υπήρχε πρόβλημα ηγεσίας καθώς πολλοί ανώτατοι αξιωματικοί είχαν πέσει θύματα των σταλινικών εκκαθαρίσεων τη δεκαετία του '30 και το υλικό ήταν εν πολλοίς απαρχαιωμένο. Όλα αυτά αντισταθμίζονταν από τη γενναϊότητα στρατού και λαού, που αγωνιζόταν για την υπεράσπιση της πατρίδας του.

Την πρώτη εβδομάδα των στρατιωτικών επιχειρήσεων τα γερμανικά πάντσερ όχι μόνο είχαν προελάσει σε βάθος 320 χιλιομέτρων και καταλάβει το Μινσκ (σημερινή πρωτεύουσα της Λευκορωσίας), αλλά και είχαν καλύψει το ένα τρίτο του δρόμου για τη Μόσχα. Στο νότιο μέτωπο της Ουκρανίας οι Γερμανοί συνάντησαν μεγαλύτερη αντίσταση και χρειάστηκαν ενισχύσεις από την Κεντρική Στρατιά, γεγονός που καθυστέρησε ακόμη πιο πολύ την επιχείρηση κατάληψη της Μόσχας. Οι πρώτες εντυπώσεις για την υπεροχή των Γερμανών δεν επαληθεύτηκαν στη συνέχεια. Οι μεγάλες βροχές του Ιουλίου δυσκόλεψαν τις κινήσεις των τεθωρακισμένων, ενώ η πίεση των σοβιετικών συνεχώς μεγάλωνε. Ένα μήνα μετά την εισβολή, οι Γερμανοί κατάλαβαν ότι είχαν υποτιμήσει τους Σοβιετικούς και ότι οι στρατιωτικές επιχειρήσεις τους δεν εξελισσόταν σε περίπατο.

Τον Σεπτέμβριο του 1941, η Βόρεια Στρατιά έφθασε προ των πυλών του Λένινγκραντ. Ο Χίτλερ διέταξε τους στρατηγούς του να μην επιτεθούν στη

σημαντική αυτή πόλη, αλλά να την πολιορκήσουν και να την αναγκάσουν να παραδοθεί. Ένα μέρος των δυνάμεών της διατέθηκε στην κεντρική Στρατιά για την τελική επίθεση στη Μόσχα. Το ίδιο διάστημα, η Νότια Στρατιά κατέλαβε με μεγάλες απώλειες το Κίεβο.

Η τελική επίθεση προς τη Μόσχα υπό την κωδική ονομασία Τυφών ξεκίνησε αρκετά καθυστερημένα, στις 2 Οκτωβρίου 1941, με τον ρωσικό χειμώνα να κάνει δειλά την εμφάνισή του και να προκαλεί εκνευρισμό στους γερμανούς στρατηγούς. Για την υπεράσπιση της πρωτεύουσας ο Στάλιν διέθεσε 800.000 άνδρες, χωρισμένους σε 83 Μεραρχίες. Στις 13 Οκτωβρίου οι Γερμανοί έφθασαν 120 χιλιόμετρα έξω από τη Μόσχα, αλλά η προέλασή τους γινόταν πλέον σε ρυθμούς χελώνας και δεν ξεπερνούσε τα 3 χιλιόμετρα την ημέρα. Στις 12 Δεκεμβρίου η εμπροσθοφυλακή του γερμανικού στρατού έφθασε στα περίχωρα της Μόσχας, αντικρίζοντας το ουχρό του Κρεμλίνου.

Οι καιρικές συνθήκες διαρκώς χειροτέρευαν. Βασικός σύμμαχος των αμυνομένων ήταν πλέον ο ρωσικός χειμώνας. Οι γερμανικές δυνάμεις υπέστησαν τεράστιες απώλειες, καθώς δεν ήταν προετοιμασμένες για χειμερινό πόλεμο. Μέσα σε τρεις εβδομάδες 155.000 άνδρες τέθηκαν εκτός μάχης, οι περισσότεροι από κρυοπαγήματα. Στις 6 Δεκεμβρίου 1941 ο σοβιετικός στρατηγός Γκιόρκι Ζούκοφ, που υπερασπιζόταν τη Μόσχα, πέρασε στην αντεπίθεση και απώθησε τους Γερμανούς μακριά από τη σοβιετική πρωτεύουσα κατά τη διάρκεια του Ιανουαρίου του 1942.

Η Επιχείρηση Μπαρμπαρόσα στοίχισε στους Γερμανούς 174.000 νεκρούς, 36.000 αγνοούμενους και 604.000 τραυματίες, ενώ ανυπολόγιστος είναι ο αριθμός των Σοβιετικών που έπεσαν στο πεδίο της μάχης. Η κατάληψη της Μόσχας και η πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος, που ήταν οι στρατηγικοί στόχοι του Χίτλερ, δεν επιτεύχθηκαν. Οι Γερμανοί, όμως, εξακολούθησαν να κατέχουν μεγάλο μέρος της Σοβιετικής Επικράτειας. Οι στρατιωτικές επιχειρήσεις στο Ανατολικό Μέτωπο θα διαρκέσουν έως τον Απρίλιο 1945, όταν ο Κόκκινος Στρατός υπό τον Ζούκοφ θα εισέλθει στο Βερολίνο.

405 Elizabeth Street, Surry Hills NSW 2010
• p. 9281 2288 • e. holidays@majestictravel.net.au

MAJESTIC TRAVEL

Το μεγαλύτερο Ελληνικό ταξιδιωτικό γραφείο

ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ & ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΝΤΑΖΗ